2025年8月21日 星期四
责 编:莫耐兴 杨益棋(见习) 二 审:李 冰 美 编:韦明芳
贵州民族报

Dob Draos Dex Nenb Gongf Lob Shab
军民同心

长脚滩,位于遵义市务川仡佬族苗族自治县洪渡河中下游。河东是黄杨坪大山,河西是木林口高岭,四面高山,中间是洼地。长脚滩水深流急,又有小河汇入,地势险要。

1934年5月,河水上涨,红三军主力数千人要在这里抢渡,十分困难。5月20日上午,船工田景昌忽见10多个身着灰军装的军人来到船前,他们说:“不要害怕,我们是红三军,你渡我们过河,我们付钱给你。”田景昌把他们渡过河后,一个领队的红军说,“我们红军雇船过河,都开船钱,现在就给你九块大洋,你负责把我们的人马全部渡过河。”接着红军又取出一大捆粗麻绳,要田景昌拴在河两岸安全的地方,保障渡河安全。田景昌见红军大队人马由北岸不断地来到河边,就问他们:“你们有多少人?”一个战士答应:“有三千人!”并说,“我们是红军,贺龙的队伍,打富济贫的,我们是一家人。”田景昌想:以前渡那些国民党军队都不给钱,有时还要挨枪托子打,这支红军,不但给钱,而且对人还和气。于是,田景昌就尽心尽力地撑渡。中午,邻居田景武也来帮忙。第二天又请来船工田维玉,三人轮班摆渡,共渡两天一夜。第一天天黑时,红军在河两岸的树上、岩石上高挂马灯,照亮江面,通宵摆渡,这时小河涨水,水深三四尺,白天红军百来人手拉手在小河涉渡,夜晚可不行了。先头部队的战士们,不辞行军疲劳,用门板、竹竿在小河上抢搭一座浮桥供部队过河。

第二天,红军后勤部队来到河边,三四百匹骡马,齐集渡口,站满一个大山堡。红军把驮子上的货物卸下来,用船摆渡,将骡马一齐赶下河,让它们自己游过去。这天早上下了大雨,木林口的哨所撤下来八九十人,大家争着上船,本来船就小,因上来人多,致使船未开渡便往下沉了,战士们急忙跳上岸,在慌忙中,掉了八支步枪到河里。有两个战士,会一些水性,见船工田景武跳江。他们也跟着泅渡,但由于水急浪大,游到河中心,气力不支,被水冲走牺牲了。接连渡了两天一夜,红军全部过河后,他们将那条渡船用的麻绳连同一把布伞送给了田景昌。那条麻绳田景昌精心保存了二十多年。中华人民共和国成立后,田景昌将大麻绳作为抢渡红军的革命历史文物,呈交给遵义军分区。

Bangl Changx Jox ,nyaob Wuf Chuanb Gex Laod Zux Miaox Zux Zif Zhif Xanf Hongx Duf Hox lek ndraos dous,Dlex ib shangb yaos Huangx Yangx naf drongb,dlex ib shangb yaos Mux linx koud daox shab, bloub pangb doub yaos daox shab,druab ndrangb yaos ad.Bangl Changx Jox dlex youf dob youf hlob,youf muax mit dlex ndul lol , deb qeut youf ncangb youf hnyangd.

Xongt 1934 hlit 5,dlex hlob del,Hongx shanb junb muax aob bib cab nenb yuad du-ax nad huak gus dluat mol,uat das nangx uat.5 hlit 20 hnob dait gil,dob gus ngaox Tianx Jingd Changb bel lel nuaf dout gouf ndout dol jed hnangd chaot draos lek dob draos lol zos ngaox daof ndex,nil nbaox haik:” Zhit yuad nchait,bib yaos Hongx shanb junb, gaox gus bib dluat dlex mol,bib keuk zax drout gaox.” Tianx Jingd Changb muab nil nbaox gus dluat dlex dangl,ib dol jaox draos lek hongx junb haik:” Bib hongx junb yuad cend ngaox dlua dlex,doub yat kheb zax,touk nad douf keuk drout gaox juax dlaif zax ndrous,gaox muab bib lek nenb bad lenl gus hlangt dlex mol.” Hongx junb youf muab deuf lol ib goux suk got hlout ib yangf lek hluat sheb,yuad Tianx Jingd Changb kit dout dlex aob shangb druax lek qeut,uat rongt rongt lek hlangt dlex.Tianx Jingd Changb bof hongx junb ib nbaox nbaox duax zos ndos dlex.Douf nos nil nbaox:” Mix muax bub zheus nenb?” Ib dol draos deb das:”Muax bib cab nenb!” Hax haik:” Bib yaos hongx junb, Hof Longx lek dob draos,ndouk bluas jeuf shouk lek,bib yaos ib yif nenb.” Tianx Jingd Changb sangd:Touk gus Guex Minx Dangd dob draos doub zhit keuk zax, muax jaix hax yuad drous got chongt ndouk, dex hongx junb nad,zhit dangb keuk zax,hax tab nenb rongt hend.Zhes Tianx Jingd Changb douf zhaot shab gus ngaox dluat dlex.Dangd shot, rex raol dol dol bluas Tianx Jingd Wud lal duax bangb dreuf.Dif erf hnob youf cend du-ax Tianx Weix Yuf,bib dol nenb shik hlongd gus ngaox,bad lenl gus aob hnob ib hmaot. Dif ib hnob zhouk ndox ,hongx junb nyaob dlex aob shangb lek shout ndongt、shout baob reb dlait dout mad denb,shout dlex jit nblangl, ib hmaot gangx ndox doub gus ngaox.Dangd nad mit dlex hlob del,dlex dob bib bloub chif, dangl hnob hongx junb buat nenb del duad del dlis mit dlex,hmaot ndox douf zhit dout leuf.Daof ndex lek dex dob draos,zhit nchait ndoux ged zhous shad,muab bangd drongx、nghangx dreuf nyaob shout mit dlex duaf ib dol fux qaox drout hongx junb hlangt dlex.

Dif erf hnob,hongx junb nbaox houf qinx dob draos lol zos ndos dlex,bib bloub buat dol nenl rangx nenl luad,cix vaol nyaob ndos ndot,sheud bod ib lob naf baob drongb. Hongx junb muab shout dof zid lek ndox deb zhaot nghel lol,keuk ngaox gus,muab ne-nl rangx nenl luad ib cix leud nghel dlex mol. Hnob nad dait gil lol naf nangs,Mux Linx Koud lek khaod yenx zhaot nghel lol yif juax jouf nenb,duaf cix huak tleud njet ngaox, bend laif ngaox douf youf,wef dout njet nga-ox lek nenb ndout,jat ngaox hax zhit dongf del dlis douf bongb ghangb mol leuf,dex draos gad shait tlat njet ndos dlex,wef dout duaf cix dreuf hend,bongb leuf yif drangb chongt mol houd dlex.Muax aob dol draos, zeux dlangt mit mit dlex,bof dob gus ngaox Tianx Jingd Wud tlat dlex,nil nbaox lal tab tlat nghel dlex luaf dluat mol,had gas wef dout dlex hlob hend,haod luaf zos dlex druab ndrangb,dlangl ros zhit zouk, drous dlex nzheux mol zhit nyaob del.Sex dlis muax aob hnob ib hmaot,hongx junb bad lenl hlangt dlex,nil nbaox muab gus ngaox lek zox hluat id tab ib lob gouk ndoub sangt drout Tianx Jingd Changb,Zox hluat id drous Tianx Jingd Changb drout shab jat dout nenl ngouf ndout xongt. Xinb Zhongb Guex chengx lix dangl, Tianx Jingd Changb muab zox naf hluat sheb uat huak dlis hongx junb lek gex mingf lix shid wenx wux,jat drout Zunb Yif junb fenb qut.

(来源《红军在贵州的民族团结故事》中的《大麻绳》 翻译:吴铁秀 译审:罗兴贵)

红军故事
苗文(西部方言)·汉文对照

Duc Jeih Diux Kaenk
聪明的螃蟹

有一只饥饿的老虎,从山坡上无精打采地走下来。他走到河边,正想伸头去喝水,忽然看见一只螃蟹在岸上爬。老虎高兴地说道:“我的肚子饿得咕咕叫,你这螃蟹是送上门来啦。”

螃蟹知道躲也来不及了,眼珠子一转,说道:“老虎大哥,你想拿我当点心吧,慢着,我要和你较量一下哩!”

老虎哈哈大笑说:“你还没有我的巴掌大,还要和我较量? 我轻轻一捏,你就变成肉饼了。”

螃蟹说:“你少说大话,我个子虽小,可是下水能游,上山能跳。我这两把钳子,赛过你的獠牙。像你这样又粗又笨的家伙,不是我的对手。”

老虎再也听不下去了,喝道:“快住嘴吧,你一只小小的螃蟹,也敢在我老虎面前说大话吗! 我不用爪子抓你,也不用牙咬你,只用我的尾巴就能把你打死。”说时扬起长长的尾巴,照准螃蟹猛力一打。

螃蟹把身子一歪,老虎打不着螃蟹,反被螃蟹钳住了尾巴。老虎觉得全身一阵火辣辣的痛,不由得大叫一声,将尾巴一甩,螃蟹顺势松开钳子,跳到山坡上去了。

老虎看不见螃蟹,喊道:“小螃蟹,你逃到哪里去了?”

螃蟹在山坡上答话:“在这里呢! 我钳了你一刀,跳到这边了。你有本领跳得这么远吗?”

老虎很不服气,连蹦带跳,来到了螃蟹跟前,照准螃蟹的头,又是一尾巴打下去。

螃蟹照旧把身子一歪,老虎打不着螃蟹,反被螃蟹钳住了尾巴。老虎全身一阵剧痛,吼叫一声,用力把尾巴一甩。螃蟹顺势松开钳子,跳到第二个山坡上去了。

老虎看不见螃蟹,叫道:“小螃蟹,你到哪里去了?”螃蟹在第二个山坡上笑着说:“我早就跳到这里来了。你有本事过来吗?”

老虎看见小小的一只螃蟹,跳得比自己还要远,心里有些害怕。但他哪里肯在螃蟹面前认输呢。三蹦五跳,又来到螃蟹面前,要把螃蟹吃掉。

螃蟹哈哈大笑说:“你敢吃我吗? 吃吧,我一点也不怕你。”

老虎沉不住气了,张开大嘴,猛扑过去,狠狠地把螃蟹一咬。呵,谁知螃蟹眼明脚快,当老虎张口去咬他时,他很快地钻进了老虎的嘴里,用尖利的双钳,死死地钳住老虎的舌头不放。

老虎想不到螃蟹会来这一招,吞又吞不下,吐又吐不出,咬又咬不着,抓又抓不到,痛得浑身发抖,眼泪直流,在山坡上滚来滚去,嗷嗷地叫。

这时来了一只山羊,老虎经常吃山羊的同伴,山羊见到老虎痛得在地上乱滚乱叫,心里很痛快,大笑起来。

老虎见山羊讥笑自己,心里很生气,但是为了求山羊帮忙,表面上还装得很和善,哀求山羊说:“山羊弟弟,你救救我吧,螃蟹钳住我的舌头了,痛得我躺也不是,站也不是!”

山羊说:“你平日里太凶残了,常常把我们吃掉,我不能救你。”

老虎又装出可怜的样子说:“你救了我一次,以后我不再吃你们了,把你们当作救命恩人啦!”

山羊见老虎说得认真,便对老虎说:“你到河边去,把嘴张开放进水里,就会好了。”

老虎听了山羊的话,夹着尾巴,一瘸一拐地来到河边,张开大嘴,头伸到水里,螃蟹就乘机溜到河里去了。

螃蟹溜回河中,老虎落荒而逃。但螃蟹将经历传遍四方。从此,老虎靠近水边或遇见山羊,总能听到草丛中“咔嚓咔嚓”的钳子声。这声音如同警告,让它既不敢碰螃蟹,也无法再安心捕食山羊——失信与恐惧成了它的阴影。

Lis il duc memx luv mas soh, dah wul jenc dongh dongh deengh deengh li-uh map. Maoh qamt touk geel nyal, gobs xangk jaems gaos bail jil naemx, daih yunv nuv il duc jeih bac nyaoh wul jaenc nyal jah. Memx qingk kuanp sais gungc,angs baov:“Dux yaoc yags aol we-ex ungs guh guh,duc jeih nyac ags sunx qak yanc map lax.”

Jeih wox jaemc buh jaemc meec hoik yangx,nyuih dal il xonh,angs baov: “Jaix memx, nyac xangk aol yaoc weex aems jil bax , gas nyil, yaoc yuv nyimp nyac dagx dos il daol lieex!”

Memx gol hax hax baov:“Nyac dogc meec lis bas miac yaoc mags, naengl yuv nyimp yaoc dagx dos? Yaoc nebp nebp il baens, nyac laengx biinv wenp bangh nanx biees bail.”

Jeih baov:“Nyac yuns angs kuanx,ya-oc nuv gav siik, luih nyal xuh wox wuic naemx, qak jenc buh wox biiul. Yac bi-ingv nyibt yaoc naih, ags dah biaenl siut nyac. Eev nyac yuh ees yuh bugx naih, eis xux yaoc ags.”

Memx nyil buh qingk meec douh kap hap, hadt baov:“Ngabc ebl hoik nyil. Nyac il duc jeih uns uns,buh aems nyaoh dav nas yaoc kuanx! Yaoc meec aol xee-us jeic nyac,buh meec aol yaenc idx nyac, dogc aol sedl yaoc dos pegt nyac weex deil.” mangv wah mangv jaenl sedl yais yais, doiv jeih songk legc il pegt.

Jeih miedl xenp qadt, memx pegt meec daml jeih, yah douh jeih nyibs sedl. Memx daengc xenp qingk ids webc we-bc, yaens meec lis beeuv soh wanc, deic sedl il yagc,jeih donh songk nyibs kuangk, biiul touk wul jenc bail lax.

Memx meec nuv jeih, wanc baov: “Lagx jeih,nyac laengh bail nup lax?”

Jeih nyaoh wul jenc xunp baov: “Nyaoh gil naih neex! Yaoc dos nyac il nyibs, biiul touk mangv naih lax. Nyac lis bens siis biiul yais naih meec?”

Memx nyil dos meec mas sais, biiul biiul xees xees, map touk dav nas jeih, eev gaos jeih, yuh il sedl pegt liuh bail.

Jeih yuh deic xenp miedl qadt il aov, memx pegt meec douh jeih, yah douh jeih nyibs sedl. Memx daengc xenp yaol, sags il soh, songk legc yagc sedl. Jeih songk nyibs kuangk, biiul touk boul jenc dees nyih bail lax.

Memx meec nuv jeih, sint baov: “Lagx jeih, nyac nyaoh nup bail yangx?” Jeih nyaoh wul jenc jih nyih gol baov: “Yaoc aov laoh biiul touk mangv naih daengl. Nyac lis bens siis dah map meec?”

Memx nuv duc jeih gav siik nyebl, biiul dah maoh naengl yais, aox longc lis nyil yaot lax. Danl maoh nup hangt nyaoh dav nas jeih liingx xux nyil. Biiul bail biiul map, yuh biiul touk dav nas jeih,yuv deic jeih jil bail.

Jeih gol hax hax angs:“Nyac aems jil yaoc? Map jil lieeh, yaoc nyil buh meec yaot nyac jil.”

Memx yaens soh meec lis,eip ebl la-ox,songk xenp ebc dah bail,dos legc deic jeih il idx. Hop, nouc buh wox duc jeih dal yaih dinl liangh,xic memx eev eip ebl idx maoh jah, maoh qadt laengc nyonv laos ebl memx bail, aol yac nyibs yaih maoh jah, nyibs mac memx deil meec songk.

Memx eis xangk touk jeih weex il miac naih,aenp buh aenp meec liuh,nyeel buh nyeel meec ugs, idx yuh idx meec daml,sabp yuh sabl meec lis,ids danc di-uux diuux, beeuv naemx dal xeev xeev, nyaoh wul jenc jah piat liins bail piat li-ins map,yangl naenv jenc jih.

Eev xic naih lis il duc liees jenc touk map,nyungl memx bens jil liees jenc, liees jenc beiv memx ids aol weex sop dih lonh yangl, longc maengx wenp mangc,beeuv soh laox gol soh.

Memx nuv liees gol weex mags dos maoh, longc yax yuv duv sais, danl yuv douh jouc liees jenc daengh jiuv,douh uv weex nas gol,biac liees jenc baov:“Nungx liees jenc, nyac juv yaoc bax, jeih nyibs mac yaoc yangx, ids aol weex nunc buh nunc meec lis,yunl buh yunl meec lis ax!”

Liees jenc baov:“Nyac laengx xic mogt gungc,bens jil oil jiul,yaoc juv ny-ac meec lis.”

Memx yuh uv weex yangh douh yagc sac jah angs:“Nyac juv yaoc il daov, mads naih bail lenc yaoc meec jil oil xaop hap, aol oil xaop weex nyenc juv mingh lax!”

Liees jenc nuv memx dens sais angs, laengx doiv memx baov:“Nyac touk geel nyal bail, eip ebl songk laos naemx bail, laengx weex lis lax.”

Memx qingk lix liees jenc,nyabp sedl yais yais, leiv pangp leiv taemk map touk geel nyal, eip ebl mags mags, medl gaos laos naemx bail, jeih laengx xeenv xic langh laos aox nyal bail lax.

Jeih ledc laos aox nyal, memx buh laengh bail gemv giul. Danl Jeih deic meix nyonc naih lebc dah dih wangp. Dah naih, memx jaenx geel naemx xih deml liees jenc, bens qingk aox biac ungt soh nyibd “kat qat kat qat” jah. Soh naih xuh xongs nyons baov, douv maoh eengv meec aems daeml jeih, buh eis lis longc biingc sabp liees jenc jil——Weex saip banx eis senk daengh miongh ugs yaot maoh bens baenv eis bail.

(来源《侗族民间故事选》中的《老虎和螃蟹》 翻译:贾丽云 译审:潘永荣)

寓言故事
侗文·汉文对照

文学欣赏

Weanlqyaix Xeeuhjees
越人歌

今夕何夕兮 Haamhnix hamh ndeeul ndil
搴舟中流 gaaul sianz genz dah
今日何日兮 Ngonznix ngonz ndeeul lih
得与王子同舟 ndaix riangz legweangz xamhdoih
蒙羞被好兮 Jol mengz liec bail dal
不訾诟耻 miz xaz wois xahbeeh
心几烦而不绝兮 Saml yieh dagtdaauc liclanh xih
得知王子 weiq roxnac gvaangl
山有木兮 Naangh lix faix xih
木有枝 faix banz jis
心悦君兮 Sinzngih maaic gvaangl
君不知 gvaangl rox miz

(布依文·汉文对照 来源《说苑·善说篇》 文:刘向 翻译:王正直)

Diangd Zaid Ait Nongx Lal
归园田居

种豆南山下 Diot def diot vangx bil
草盛豆苗稀 Nangx not def ax diangl
晨兴理荒秽 Khangd sod tot nangx mongl
带月荷锄归 Hlat dax hsod ghenx lol
道狭草木长 Gid ngif det nangx fal
夕露沾我衣 Eb dat xuf ud jul
衣沾不足惜 Ax hxib ud lax mongl
但使愿无违 Hangd dot hvib ax bal

【苗文(中部方言)·汉文对照 来源《归园田居》(其三) 文:陶渊明 翻译:潘阿依 译审:张成】

传承之路

文笔山下 灯火长明
彝文翻译组 默默前行
古老文字 唤醒族人
为文化传承 奉献赤诚
字斟句酌 昼夜不息
将智慧凝聚 让经典重兴
辛勤耕耘 似璀璨繁星
照亮彝人 前行的路
感谢祖国 感恩前辈
彝文翻译组
你是彝人
安放灵魂的去处
用爱坚守 伟大的使命
传承之路 因你而光明
功绩镌刻在 年轮之中

(彝文·汉文对照 文、翻译:杨守江 译审:罗德显)